

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 712/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2788/2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 274/2014 z 1. apríla 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 59/2016 z 21. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 274/2014 z 1. apríla 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 59/2016 z 21. septembra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom sp. zn. 4 C 198/2011 zo 16. januára 2014 Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu sťažovateľky z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) [ktorá mala sťažovateľke vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom NBS pri výkone bankového dohľadu podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to jednako nad činnosťou Podielového družstva slovenské investície (ďalej len „družstvo“), ako i nad činnosťou obchodnej spoločnosti CAPITAL INVEST o. c. p., a. s., ktorá na základe povolenia NBS vykonávala činnosť obchodníka s cennými papiermi (ďalej len „obchodník s CP“), pozn.] zamietol a sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal. Po podaní odvolania zo strany sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 4 C 198/2011 zo 16. januára 2014 potvrdil a sťažovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Následne najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky zamietol a náhradu trov dovolacieho konania jej nepriznal.

3. Ako ďalej sťažovateľka s poukazom na podrobne uvedené skutkové okolnosti prerokúvanej veci uvádza, do družstva vložila svoje finančné prostriedky na účely ich ďalšieho investovania a zhodnocovania, pričom družstvo predmetnú činnosť vykonávalo na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt v zmysle ustanovenia § 126 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov na základe zverejneného prospektu investície, ktorý schválila NBS, prvýkrát rozhodnutím Úradu pre

finančný trh č. UFT-002/2002/SPI z 21. marca 2002, a to prostredníctvom obchodníka s CP na základe zmluvy o riadení portfólia z 2. júna 2008 uzavretej s družstvom.

V dôsledku nezákonných postupov tak družstva, ako aj obchodníka s CP, ktorých nezákonnosť mala konštatovať aj NBS v roku 2008, keď „... vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči Obchodníkovi s CP... v ktorom konštatovala, že Obchodník s CP vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre družstvo, porušil zákon o CP...“ a následne aj napriek tomu „... nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o CP... a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia, ktoré podľa zákona o CP ako i zákona o dohl'ade... mala a stále má, a to napr. predbežne alebo celkom zakázať činnosť Obchodníkovi s CP alebo Družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť Obchodníkovi s CP alebo napr. udeliť peňažné sankcie priamo členom predstavenstva Družstva alebo Obchodníka s CP...“, dôsledkom čoho bolo, že sťažovateľka prišla o svoje finančné prostriedky, ktoré nielenže neboli zhodnotené, ale jej nebola vrátená ani istina, pretože „... Obchodník s CP s Družstvom k 30. 4. 2010 skončil činnosť(...) Družstvu neodovzdal žiadne portfólio ani zverené peňažné prostriedky a z tohto dôvodu Družstvo nemá prostriedky na výplatu žalobcom zverených prostriedkov Družstvu, vrátane ich zhodnotenia“.

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 198/2011 zo 16. januára 2014 žalobu sťažovateľky zamietol dôvodiac, že „... nárok na náhradu škody je údajne možné uplatniť voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi (Družstvu) iným titulom. Preto kým sťažovateľka nepreukáže bezúspešne domáhanie sa úhrady svojej pohľadávky voči Družstvu, nie je daný predpoklad zodpovednosti štátu. Nárok sťažovateľky tak mal byť uplatnený predčasne, nakoľko konkurzné konanie voči Družstvu doposiaľ nie je ukončené a vzhľadom na jeho stav nie je možné jednoznačne konštatovať vylúčenie možnosti uspokojenia pohľadávky sťažovateľky voči Družstvu v konkurze.

Sťažovateľka údajne nepreukázala nesprávny úradný postup NBS, keď NBS mala vykonávať nad činnosťou Družstva dohľad iba v obmedzenom rozsahu, spočívajúcom v kontrole povinností vyhlasovateľa ponuky majetkových hodnôt podľa zákona o CP. NBS údajne nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva. Navyše

sťažovateľke údajne nemohla vzniknúť škoda v príčinnej súvislosti s konaním Obchodníka s CP, nakoľko sťažovateľka nebola v žiadnom záväzkovom ani inom vzťahu k Obchodníkovi s CP. Okresný súd taktiež poukázal na skutočnosť, že v prípade neprijatia dostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení Obchodníka s CP pri činnosti voči Družstvu taktiež chýba priama príčinná súvislosť s prípadnou škodou sťažovateľky.“.

5. Krajský súd v napadnutom rozsudku okrem stotožnenia sa so stanoviskom okresného súdu (bod 4) taktiež konštatoval, že „... povinnosť aktualizovať prospekt investície bola Družstvu uložená až od 1.1.2009 po novelizácii zákona o CP a preto sa na NBS nemohla vzťahovať povinnosť dohliadať na jeho aktuálnosť pred týmto dátumom...

Keďže zákon o CP neukladal Družstvu povinnosti v oblasti skúmania rizikovosti portfólia, ani NBS z neho nevyplývala povinnosť skúmať jej dodržiavanie.

Družstvo malo s Obchodníkom s CP uzatvorenú zmluvu, z ktorej v praxi vyplýva, že Obchodník s CP obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré dávalo pokyny na nákup či predaj toho ktorého finančného nástroja. V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient Obchodníka s CP využívalo na vlastné riziko s vedomím, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť. Zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť Obchodníka s CP voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči sťažovateľke...

NBS svojim postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd. Postup NBS bol v súlade s Ústavou SR, podľa ktorej štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom ktorý ustanoví zákon.“.

6. Dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením ako procesne neprípustné odmietol.

7. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľka namieta arbitrárnosť a ústavnú neutržateľnosť záverov tak krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu, pričom v sťažnosti najmä konštatuje:

«Sťažovateľka viacnásobne v priebehu súdneho konania poukazovala na to, že peňažné prostriedky do Družstva vkladala výhradne a len z dôvodu, že sa spoliehala na to, že Družstvo a aj Obchodník s CP sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad NBS a tak, že bude zabezpečené ich riadne fungovanie a tým budú nielen ochránené jej peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške. ...

Nie je pravda, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou sťažovateľky a porušením zákonných povinností NBS spočívajúce v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon o CP. V tomto smere je konštatovanie súdu, že sťažovateľka sa mala viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady, že „právo patrí bdelym“ za obzvlášť nepochopiteľné, pretože ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti NBS vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že sťažovateľka nebola bdelá. Sťažovateľka nemala zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani Obchodníka s CP, ktorými mohol zabezpečiť dodržiavanie zákona o CP, resp. sankciami a pod. k dodržiavaniu zákona porušujúci subjekt donútiť. ...

Súd svojim výkladom umožňuje, aby došlo aj v budúcnosti k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných NBS. Takýmto rozhodnutím sa kladie znamienko rovná sa medzi investovaním do nebankoviek a investovaním prostredníctvom subjektov dohliadaných NBS, pretože zákon, ktorý ich mal chrániť aj prostredníctvom NBS ich nechráni.

... podcenením situácie NBS umožnila ďalšiu činnosť Družstva aj Obchodníka s CP, čo vyústilo roku 2010 do nedostupnosti sťažovateľkou vložených prostriedkov do Družstva, pričom NBS svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila taktiež to, že sťažovateľka už skôr nemohla rozpoznať riziko svojej investície, resp. že túto investíciu jej NBS svojim zanedbaným dohľadom NBS ani v minimálnej možnej miere neochránila.

NBS následne svojim postupom potvrdila tieto tvrdenia sťažovateľky o tom, že Družstvo, ako aj Obchodník s CP dlhodobo porušovali zákon o CP, keď NBS Obchodníkovi

s CP odňala licenciu na činnosť 4.3.2011 a Družstvu dokonca NBS zakázala činnosť až v roku 2011. To znamená, že v prípade Obchodníka s CP tolerovala NBS porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 a v prípade Družstva dokonca od roku 2007 až do roku 2011.

Zákon o zodpovednosti za škodu, o ktorý sťažovateľka opierala svoju žalobu, neustanovuje, nevyžaduje a dokonca, ani nepripúšťa žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. ...

Existujúce konkurzné konanie samo o sebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu, žalobu o náhradu škody proti štátu a nerobí žalobu predčasnou, pretože súd má v konaní o náhradu škody povinnosť skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu, pričom pri tomto vyhodnotení súd dokonca nemá čakať až na (konečné) rozvrhové uznesenie konkurzného súdu, ale je povinný zohľadniť, už napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu (Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Cdo 4968/2009, zo dňa 11.4.2012)...

Rozsudok krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa názoru sťažovateľky zjavne nepodložené a arbitrárne a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a tieto je potrebné ústavným súdom preskúmať. Nápravou uvedeného rozsudku krajského súdu sa najvyšší súd odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako neprijateľné. Zo strany najvyššieho súdu a krajského súdu tak nebol rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva.»

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie, aby konštatoval, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako i napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby ústavný súd zrušil tieto rozhodnutia a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie späť krajskému súdu a aby jej priznal úhradu trov konania.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

11. Pokiaľ ide o sťažovateľkou napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd v prvom rade podotýka, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 52, 53, 54), podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ústavný súd považoval lehotu na podanie

sťažnosti ústavnému súdu aj v tomto prípade za zachovanú aj voči označenému rozsudku krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011).

12. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

14. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

15. V súvislosti s uvedeným ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval i samotnú ústavnú sťažnosť sťažovateľky, s týmto návrhom nedoručila aj napadnutý rozsudok krajského súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje, a ktorý tak z tohto dôvodu nemohol ústavný súd podrobiť jeho vecnému prieskumu v intenciách sťažovateľkou označených práv.

16. Ústavný súd, poukazujúc na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde, taktiež zdôrazňuje, že hoci sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu s návrhom doručila i splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené výlučne len na zastupovanie pred ústavným súdom pre porušenie základných práv a slobôd splnomocniteľky „... *proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 59/2016 zo dňa 21.09.2016...*“.

Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

Vyplývajú z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľkou označených práv (bod 1) napadnutým rozsudkom krajského súdu (ale výlučne len na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom v rozsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.).

17. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: *„Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“*

Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

18. Uvedené (bod 15 a 16) bolo podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý v tejto časti (bod II.A) sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.B K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

19. Argumentácia sťažovateľky, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté, sa sústreďuje predovšetkým na jeho nedostatočné odôvodnenie.

20. Sťažovateľka v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu okrem iného namietala i odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keďže napadnutý rozsudok krajského súdu bol podľa jej tvrdení založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, pretože vychádzal z neúplne vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom a bol rovnako nepreskúmateľný, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces.

21. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania, vychádzajúc z obsahu podanej ústavnej sťažnosti, podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, sústreďujúc sa najmä na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) OSP.

22. V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

23. Najvyšší súd v napadnutom uznesení najprv preskúmal procesnú prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP, pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné. Následne preskúmal prípustnosť dovolania aj z dôvodov uvedených v § 237 OSP, a to predovšetkým z dôvodu existencie prípadnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorej sa sťažovateľka dovolávala. V tejto súvislosti najvyšší súd v podstatnej časti svojho uznesenia dôvodil takto:

«Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) OSP (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 OSP.

Pokiaľ sa namieta nedostatočné vykonanie dokazovania najvyšší súd uvádza, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 OSP), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 OSP. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 OSP (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu už dávnejšie (viď R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť

dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Niektoré formulácie obsiahnuté v dovolaní nasvedčujú tomu, že v dovolaní je zastavaný názor, podľa ktorého v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 ods. 1 OSP neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

„Iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesné prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (vid' rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). I keby teda v preskúmvanej veci došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladalo by to prípustnosť dovolania žalobkyne.

Pokiaľ je v dovolaní namietané, že napadnutý rozsudok (a spolu s ním aj rozsudok súdu prvého stupňa) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne záver a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesné prípustnom dovolaní (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ OSP), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (vid' tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 OSP, ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 OSP ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 OSP, nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie v dovolaní

o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 OSP, dovolací súd odmietol dovolanie ako procesné neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.»

24. Vo vzťahu k vecnému rozsahu ústavného prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovými dovolacími námietkami, ktoré sťažovateľka vo svojom dovolaní uplatnila, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

25. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňoval, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

26. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáhala, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by

po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016